

**SYLABUS PRZEDMIOTU:
GERIATRIA I PIELĘGNIARSTWO GERIATRYCZNE**

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział Rehabilitacji Katedra Pielęgniarstwa
Nazwa przedmiotu	GeriatRIA i Pielęgniarstwo geriatryczne
Kod przedmiotu	1GEPGE
Język wykładowy	polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	I stopnia
Rok studiów	III
Semestr	V, VI
Formy kształcenia/ Liczba godzin	Wykłady: 50 godz. Zajęcia praktyczne: 80 godz. Samokształcenie: 30 godz. Praktyki zawodowe: 80 godz.
Liczba punktów ECTS	8 ECTS
Imiona i nazwiska wykładowców	dr n med., mgr piel. Ewa Kądalska
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	Pielęgniarstwo
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	stacjonarny
Wymaganie wstępne i dodatkowe	Wymagania wstępne. Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu przedmiotów: 1) Zdrowia publicznego –epidemiologia, demografia, determinanty zdrowia, 2) Patologii, etiologia i patomechanizm chorób wieku podeszłego 3) Podstaw Pielęgniarstwa: • gromadzenie informacji o pacjencie w związku z planowaną opieką pielęgniarstką • funkcje zawodowe pielęgniarzki • czynności pielęgniarzkie dotyczące świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych , rehabilitacyjnych oraz z zakresu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej 4) Anatomii, fizjologii, podstaw neurofizjologii • budowa i funkcje narządów człowieka oraz ich

	układów, funkcje układu nerwowego, procesy poznawcze, emocje i uwarunkowania zachowań człowieka 7) Psychologii • style i modele komunikacji interpersonalnej, komunikowania się w zespole 8) Interny i piel. internistycznego • etiopatogeneza, diagnostyka, leczenie chorób wewnętrznych
--	--

II. Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu

C1	Przygotowanie studenta do sprawowania opieki pielęgniarstwa nad człowiekiem w starszym wieku zdrowym i chorym.
C2	Zapoznanie studenta z organizacją i formami opieki nad osobami w podeszłym wieku.
C3	Zapoznanie studenta z fizjologią procesu starzenia się. Przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki chorób geriatrycznych.
C4	Kształtowanie umiejętności do realizacji całościowej oceny geriatrycznej. Przygotowanie do udziału w specjalistycznej diagnostyce chorób wieku podeszłego.
C5	Zapoznanie studenta z wielkimi problemami geriatrycznymi. Zapoznanie z zasadami rozpoznawania najczęstszych chorób wieku podeszłego a także leczenia w chorobach wieku podeszłego.
C6	Przygotowanie studenta do planowania i realizacji opieki nad osobą w starszym wieku przewlekłe chorą, oraz niepełnosprawną. Przygotowanie studenta do wdrożenia różnych metod usprawniania chorego, profilaktyki powikłań z długotrwałego unieruchomienia z zastosowaniem sprzętu rehabilitacyjnego i środków pomocniczych.

Efekty uczenia się

Efekt kształcenia	Treść efektu kształcenia dla przedmiotu	Odniesienie do celów
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:		
D.W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	C1, C5
D.W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	C1, C5
D.W3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie geriatrycznym.	C1, C4
D.W5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	C1, C4
D.W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	C5, C6
D.W9	proces starzenia w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym.	C1, C3,

D.W10	zasady organizacji opieki specjalistycznej – geriatrycznej w Polsce	C2
D.W11	etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego	C1, C5
D.W12	narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;	C1, C4,
D.W33	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie (w geriatrui)	C1, C6
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:		
D.U1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa	C1, C6
D.U2	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	C1, C3, C6
D.U3	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	C1, C3, C6
D.U4	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	C1, C6
D.U6	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	C1, C6
D.U7	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	C1, C6
D.U8	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	C1, C5, C6
D.U9.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	C1, C5, C6
D.U10.	wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	C1, C4, C6
D.U11.	modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;	C1, C5, C6
D.U12	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	C1, C5, C6
D.U14	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia	
D.U15.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	C1, C5, C6
D.U16.	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno- rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	C1, C3, C5, C6
D.U17.	przewodzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłąbnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	C1, C6
D.U18.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego	C1, C6
D.U20.	przewodzić rozmowę terapeutyczną;	C1, C6
D.U21.	przewodzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	C1, C6
D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	C1, C6

D.U23.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	C1, C5, C6
D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	C1, C5, C6
D.U25.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	C1, C5, C6
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	C1, C5, C6
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:		
K1	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	C1-C6
K2	Przestrzegania praw pacjenta	C1-C6
K3	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	C1-C6
K4	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	C1-C6
K5	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	C1-C6
K6	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	C1-C6
K7	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	C1-C6

Treści programowe kształcenia

Treści kształcenia	Tytuł wykładu, seminarium, ćwiczeń	Odniesienie do efektów kształcenia
Wykłady:		
TK1 TK2 TK3 TK4	1.Proces starzenia się. 2.Teorie starzenia się. 3. Dane demograficzne uwzględniające starzenie się populacji w kraju, w Europie i na świecie. 4.Fizjologia starzenia się - zmiany narządowe w przebiegu procesu starzenia się.	DW9
TK5 TK6	5. Psychologiczne i społeczne aspekty starzenia się. Potrzeby godnościowe osób starszych (poszanowanie godności, wyrażanie szacunku, respektowanie woli, samostanowienia i decydowania, umożliwianie osobie starszej uczestnictwa w podejmowaniu decyzji oraz wykonywanych czynnościach, akceptacja). Problem samotności, ubóstwa i odrzucenia/marginalizacji osób starszych w społeczeństwie. Singularyzacja a aktywność społeczna. 6.Formy aktywności osób starszych w rodzinie i w otoczeniu	DW9

	społecznym.	
TK7 TK8	7. Dokumenty dotyczące starzenia się na świecie, w Europie i w Polsce - główne rekomendacje oraz strategie działań w aspekcie zdrowotnym i społecznym. 8. Ageizm, marginalizacja, wykluczenie i przemoc – współczesne negatywne zjawiska i nastawienia społeczne. Zasady dotyczące kształtowania pozytywnego podejścia do osób starszych w społeczeństwie i równego ich traktowania. Zapobieganie zaniedbaniom opieki i innym formom przemocy wobec osób starszych.	DW1, DW3, DW9, DW10
TK9 TK10 TK11 TK12	9.Struktura opieki geriatrycznej, poziomy referencyjne opieki, zasady kierowania pacjentów do poradni geriatrycznej, oddziału geriatrycznego i specjalistów. Realizowane świadczenia zdrowotne. 10.Wykonywanie Całościowej Oceny Geriatrycznej. 11.Zespół geriatryczny i zadania członków zespołu w świetle standardów opieki geriatrycznej. 12.Kierunki rozwoju opieki geriatrycznej w Polsce i na świecie.	DW10
TK13 TK14	13. Miejsce i rola pielęgniarstwa w opiece geriatrycznej stacjonarnej, domowej, długoterminowej. 14.Zasady funkcjonowania pielęgniarstwa opieki długoterminowej domowej i opieki długoterminowej stacjonarnej.	DW10, DW7
TK15 TK16 TK17	15.Zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie geriatrycznym. Metody gromadzenia informacji o chorym geriatrycznie. Diagnoza pielęgniarstwa w geriatric. 16.Analiza sprawności funkcjonalnej człowieka w starszym wieku w oparciu o metodę Całościowej Oceny Geriatrycznej. Skale Całościowej Oceny Geriatrycznej realizowane przez pielęgniarstwo. 17.Narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin:	DW3, DW7
TK18 TK19 TK20 TK21	18.Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w starszym wieku: - wybrane wielkie problemy geriatryczne: majaczenie, otępienie, depresja, niedosłuch, niedowidzenie, zaburzenia mowy, zaburzenia odporności, ryzyko odwodnienia i niedożywienia. 19.Wielochorobowość i wielolekowość. Polipragmazja. 20. Zespół kruchości/słabości 21. Problemy dotyczące narządu wzroku: zaćma, jaskra, AMD	DW1
TK22	22-30. Etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zapobieganie w przypadku najczęściej występujących schorzeń wieku podeszłego: - choroby ukł. krążenia – serca i naczyń: niedokrwienne choroby serca, nadciśnienie tętnicze, niewydolność serca, hipotonia ortostatyczna, choroby żył i tętnic, zatorowość płucna u ludzi starszych;.	DW11, DW2

TK23	- wybrane choroby neurologiczne u osób w wieku podeszłym: choroba Alzheimera, ch.Parkinsona, udar niedokrwieny mózgu i jego następstwa;	
TK24	- choroby ukl. oddechowego: przewlekła obturacyjna choroba płuc - POCHP, zapalenie płuc, rak płuca i odmienności ich przebiegu u osób starszych;	
TK25	- zaburzenia dotyczące przewodu pokarmowego: zaburzenia połykania, choroba refluksowa, rak żołądka, rak jelita grubego, biegunki, zaparcia, uchyłki jelita grubego u osób w starszym wieku;	
TK26	- nadczynność tarczycy, niedoczynność tarczycy w starszym wieku,	
TK27	- specyfika przebiegu cukrzycy i jej powikłania u ludzi starszych;	
TK28	- zmiany hematologiczne związane z wiekiem - niedokrwistości,	
TK29	- choroby układu ruchu choroba zwyrodnieniowa stawów, reumatoidalne zapalenie stawów, wybrane układowe choroby tkanki łącznej;	
TK30	- choroby układu moczowego – zakażenia ZUM, choroby gruczołu krokowego.	
TK31	31.Odrębności farmakoterapii geriatrycznej. Dobór i stosowanie leków. Zasada Start low Go slow. Kryteria Beers`a STOPP/START. Interakcje leków. Interakcje leków z żywnością.	DW2, DW11, DW6
TK32	32. Osteoporoza, osteomalacja, osteopenia. Diagnostyka radiologiczna osteoporozy. Profilaktyka złamań osteoporotycznych. Określanie 10-letniego ryzyka złamań- Kalkulator FRAX. Styl życia i umacnianie zdrowia u osób z grup ryzyka osteoporozy.	DW1, DW11, DW2
TK33 TK34	33.Chód i równowaga w starszym wieku. 34.Upadki i urazy ludzi starszych. Ryzyko urazów i upadków u osób w starszym wieku. Czynniki ryzyka: biologiczne, środowiskowe, ryzykowne zachowania. Diagnostyka upadków i działania interwencyjne. Edukacyjna i wspierająca rola pielęgniarstwa. Zastosowanie systemów informacyjnych wzmacniających bezpieczeństwo osób starszych w domu. Teleopieka.	DW1, DW11, DW2
TK35	35.Przygotowanie pacjentów w starszym wieku do najczęściej wykonywanych badań diagnostycznych: pobranie krwi, test obciążenia glukozą, holter RR, EKG, densytometria, badania radiologiczne: zdjęcie rtg, usg, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, badania endoskopowe: gastroscopia, kolonoskopia, bronchoskopia, badanie dopplerowskie naczyń; obserwacja w trakcie i po badaniu.	DW5
TK 36 TK37	36.Problemy pielęgnacyjne osób z zespołami otępiennymi. Zapewnienie bezpieczeństwa chorym z chorobą Alzheimera. Udział w terapii reminiscencyjnej. Usprawnianie do samoobsługi. Opieka nad rodziną i bliskimi. 37.Profilaktyka powikłań z długotrwałego unieruchomienia.	DW1, DW11, DW2, DW33, DW12, DW3

TK38	Odżywianie chorych neurologicznie.	
TK39	38.Usprawnianie i bezpieczne przemieszczanie osób w starszym wieku z zaburzeniami neurologicznymi.	
TK40	39.Aktywizacja osób w starszym wieku w życiu codziennym. Przykłady terapii aktywizujących: ergoterapia, hortiterapia, kulturoterapia.	
TK41	40.Narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji	
TK42	41.Specyfika opieki pielęgniarstwa nad osobą w starszym wieku z depresją.	DW3
TK43	42.Opieka pielęgniarstwa nad osobami w wieku podeszłym z chorobą Parkinsona.	DW3
TK44	43.Szczególne problemy pielęgnacyjne u osób starszych: rany przewlekłe i odleżyny, oparzenia, nietrzymanie moczu, nietrzymanie stolca.	DW3, DW7
Zajęcia praktyczne:		
TK45	41.Zasady opieki nad pacjentem w podeszłym wieku – aspekty praktyczne. Zmiany w narządach ciała związane z fizjologicznym starzeniem się – przykłady kliniczne. Zasady progeriatrycznego stosunku do osób w podeszłym wieku.	DW10, DW3
TK46	45. Organizacja środowiska opieki szpitalnej i domowej. Adaptacja starszego człowieka do pobytu w szpitalu i innych instytucjach udzielających świadczeń i opiekuńczych.	DW8, DW10, DW3, DU1, DU15, DU22,
TK47	46.Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Źródła informacji o pacjencie w oddziale geriatrycznym. Zasady prowadzenia dokumentacji medycznej. Dokumentacja pielęgniarstwa. Gromadzenie danych o pacjencie.	
TK48	47.Współpraca interdyscyplinarna, szczególnie w relacji pielęgniarka - lekarz w zakresie opieki nad pacjentem w podeszłym wieku. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania.	
TK49	48.Całościowa ocena geriatryczna: ocena stanu funkcjonalnego, umysłowego i psychicznego u osób w wieku podeszłym z zastosowaniem skal geriatrycznych – zasady praktycznego stosowania zestawu skal geriatrycznych.	DU1, DU15, DU16
TK50	49.Niesprawność ruchowa i upadki osób w starszym wieku. Program przeciwdziałania upadkom w oddziale geriatrycznym.	
TK51	50.Wielkie zespoły geriatryczne: zespoły otępienne, depresja, majaczenie, zespół kruchości/słabości, zaburzenia termoregulacji, zaburzenia narządów zmysłów, ból przewlekły.	DU1, DU2, DU3, DU15, DU24,
TK52	51.Nietrzymanie moczu, nietrzymanie stolca, odleżyny i rany przewlekłe.	DU6, DU7,
TK53	52.Odwodnienie i niedożywienie osób w starszym wieku - diagnostyka, postępowanie terapeutyczne. Diety w oddziale geriatrycznym. Leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe oraz możliwe powikłania.	DU17, DU18,

TK53	53.Zasady leczenia, prewencji i opieki pielęgniarstwa w chorobach wieku podeszłego. Grupy leków najczęściej stosowanych w oddziale geriatrycznym, zasady przygotowania, przechowywania, podawania. Odrębności farmakoterapii geriatrycznej – analiza przypadków klinicznych	DU26, DU9, DU11
TK54	54. Zapobieganie zakażeniom szpitalnym w oddziale geriatrycznym/zakładzie opieki długoterminowej. Izolacja pacjenta w oddziale geriatrycznym – przyczyny, zasady.	DU3, DU4,DU16
TK55	55. Diagnoza pielęgniarstwa na poziomie indywidualnym, rodzinnym i środowiskowym. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta w starszym wieku, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem. Wykorzystanie narzędzi oceny (COG, ryzyka powstawania i rozwoju odleżyn, skala Barthel, Interai). Podejście etyczne, zindywidualizowane, holistyczne, z poszanowaniem i respektowaniem praw pacjenta i godności osoby ludzkiej.	DU1, DU15
TK56	56.Przygotowanie pacjenta do najczęściej wykonywanych badań w oddziale geriatrycznym – obserwacja w trakcie i po badaniu, możliwe następstwa i powikłania: badania krwi, test obciążenia glukozą, holter RR, EKG, densytometria, badania radiologiczne: zdjęcie rtg, usg, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, badania endoskopowe: gastroscopia, kolonoskopia, bronchoskopia, badanie dopplerowskie naczyń;	DU12, DU8, DU10, DU23
TK57	57.Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem w starszym wieku, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych – na przykładzie. Studium przypadku.	DU15
TK58	58.Problemy pielęgnacyjne chorego w starszym wieku z zespołem otępiennym i chorobą Alzheimera. Zaspokajanie potrzeb bio-psycho-społecznych pacjentów. Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.	DU21, DU25, DU26, DU20, DU18, DU15, DU16, DU3
TK59	59.Wykorzystanie specjalistycznego sprzętu oraz środków pomocniczych przy pielęgnacji oraz w usprawnianiu pacjentów. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny i środki pomocnicze.	DU16,
TK60	60.Rozpoznawanie problemów i planowanie działań pielęgnacyjnych w odniesieniu do osób w wieku podeszłym z chorobą Parkinsona. Człowiek w starszym wieku z depresją. Zapewnienie bezpieczeństwa, pielęgnowanie i aktywizacja chorego. Różne formy oddziaływania psychoterapeutycznego (w tym rozmowa terapeutyczna), rehabilitacja przyłóżkowa oraz terapia zajęciowa.	DU20, DU2, DU3, DU15, DU16
TK61	61.Rozpoznawanie problemów i planowanie działań pielęgnacyjnych w przebiegu wybranych chorób i zaburzeń u osób w starszym wieku: ze strony układu sercowo-naczyniowego, moczowego, pokarmowego,	DU9, DU10, DU11, DU15, DU23, DU25

	wewnątrzwydzielniczego oraz zaburzeń wodno-elektrolitowych. Udział pielęgniarki w diagnostyce chorób i farmakoterapii.	
TK62	62.Promowanie zdrowia i edukacja zdrowotna jednostki i grupy społecznej, przygotowanie pacjenta do samoopieki oraz opiekuna do sprawowania opieki nad pacjentem.	DU3, DU2,
Zajęcia praktyczne realizowane w symulacji medycznej: (6 godz.)		
TK63	63.Gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalenie celu i planu opieki pielęgniarskiej, wdrażanie interwencji pielęgniarskich, ewaluacja opieki pielęgniarskiej	D.U1
TK64	64.Nauczanie pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno- rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.	D.U16
TK65	65.Profilaktyka długotrwałego unieruchomienia pacjenta	D.U16
Praktyki zawodowe:		Odniesienie do efektów kształcenia
TK66	66. Specyfika opieki geriatrycznej świadczonej w wybranym podmiocie leczniczym – rodzaj i zakres świadczonych usług, odbiorcy świadczeń. Organizacja środowiska opieki szpitalnej i domowej. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania. Izolacja pacjenta ze względów epidemiologicznych.	DU1, DU2, DU3, DU4, DU22
TK67	67. Charakterystyka sytuacji zdrowotnej i psychospołecznej ludzi w wieku podeszłym i starszym objętych opieką w wybranym podmiocie leczniczym. Rozpoznawanie problemów zdrowotnych i psychospołecznych wieku starszego i możliwości ich rozwiązywania przez pielęgniarkę. Podejście etyczne, zindywidualizowane, holistyczne, z poszanowaniem i respektowaniem praw pacjenta i godności osoby ludzkiej.	DU1, DU2, DU3, DU20,
TK68	68. Diagnoza pielęgniarska u osób w starszym wieku objętych opieką. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta w starszym wieku, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem	DU1, DU2, DU3, DU15
TK69	69.Problemy pielęgnacyjne u osób z zespołem otępiennym, chorobą Alzheimera, Parkinsona , depresją i osteoporozą. Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem w starszym wieku, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych – na przykładzie pacjentów w wybranym podmiocie leczniczym.	DU1, DU2, DU3, DU8, DU12, DU15, DU6, DU7, DU9, DU18, DU16, DU17, DU21, DU22, DU23, DU24, DU25

TK70	70. Zapobieganie powikłaniom wynikającym z długotrwałego unieruchomienia u osób z zaawansowaną chorobą przewlekle postępującą.	DU1, DU2, DU3, DU15
TK71	71. Pielęgnowanie chorych w starszym wieku z wybranymi problemami pielęgnacyjnymi, wynikającymi z niewydolności różnych układów i narządów: układu pokarmowego, sercowo-naczyniowego, wewnątrzwydzielniczego, moczowego, termoregulacji oraz zaburzeń wodno-elektrolitowych.	DU1, DU2, DU3, DU8, DU12, DU15, DU6, DU7, DU9, DU10, DU11, DU18, DU16, DU17, DU21, DU22, DU23, DU24, DU25
TK72	72. Promowanie zdrowia i edukacja zdrowotna jednostki i grupy społecznej, przygotowanie pacjenta do samoopieki ora opiekuna do sprawowania opieki nad pacjentem w wybranym podmiocie leczniczym.	DU2, DU3
Samokształcenie:		
Tematyka do samodzielnego przygotowania. Wybór tematu:		
TK73	73. Uwarunkowania starzenia się. Czy proces starzenia się można powstrzymać? 74. Urazy i upadki osób w starszym wieku (profilaktyka urazów i upadków osób w starszym wieku.)	DW9, DW1, DW12, DW7, DW3, DW33
Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów ucznia się
TK1-TK43	Wykład informacyjny, problemowy, dyskusja, wyjaśnienie	DW9, DW1, DW2, DW3, DW5, DW6, DW7, DW8, DW10, DW11, DW12, DW33,
TK44-TK62	Studium przypadku – opracowanie historii choroby pacjenta. Indywidualna opieka nad pacjentem. o pokaz, pokaz czynności, pokaz z objaśnieniem, instruktaż, ćwiczenia utrwalające, o ćwiczenia przedmiotowe, o pokaz połączony z przeżyciem; udział pacjenta w zajęciach ćwiczeniowych, nauczanie przez uczestnictwo w pracy	DU1, DU2, DU3, DU8, DU12, DU15, DU6, DU7, DU9, DU10, DU11, DU18, DU16, DU17, DU21, DU22, DU23, DU24, DU25
TK63-TK65	Pokaz czynności, pokaz połączony z przeżyciem; udział pacjenta w zajęciach, instruktaż, ćwiczenia utrwalające Zajęcia w CSM Symulacja pośredniej i wysokiej wierności nauka przez doświadczenie w kontrolowanym środowisku, w wiernie odtworzonych warunkach realnych środowiska pracy i podmiotu pracy, z wykorzystaniem symulatorów i/lub symulantów oraz w sytuacjach klinicznych, na bazie specjalnie przygotowanych scenariuszy. Ewaluacja: odtworzenie przebiegu scenariusza oraz przeprowadzenie analizy popełnianych błędów i konstruktywnego wyciągania wniosków na przyszłość	D.U1 D.U16 D.U16
TK66-TK72	Uczestnictwo w pracy	DU1, DU2, DU3, DU8, DU12, DU15, DU6, DU7, DU9, DU10,

		DU11, DU18, DU16, DU17, DU21, DU22, DU23, DU24, DU25
TK73	Samokształcenie	DW9, DW1, DW12, DW7, DW3, DW33
Środki dydaktyczne • Komputer • Rzutnik multimedialny • Prezentacje tematyczne • Opisy sytuacji dydaktycznych • Microsoft Teams -platforma multimedialna zapewniająca możliwość komunikowania się, zdalnego prowadzenia wykładów, innych zajęć, prowadzenia rozmów chat, audio. • Testportal - platforma umożliwiająca tworzenie testów i testowanie online, bieżącą kontrolę nad prowadzonym egzaminem, bieżącą analizę wyników testu i szybkie zestawienia statystyczne		
Metody i kryteria oceniania		
Treści kształcenia	Metody oceniania osiągnięć studenta/metody weryfikacji efektów kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia
TK1-TK43	Egzamin pisemny. Test jednokrotnego wyboru. Pytania zamknięte.	DW9, DW1, DW2, DW3, DW5, DW6, DW7, DW8, DW10, DW11, DW12, DW33,
	KRYTERIA OCENY PRZYGOTOWANEJ PRACY PISEMNEJ 1.Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu 2.Aktualność wiedzy merytorycznej z wyznaczonego zakresu tematycznego. 3.Zachowanie prawidłowej struktury pracy. 4.Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi 5.Wybór właściwej literatury 6. Estetyka pracy.	0-1pkt 0-1pkt 0-1pkt 0-1pkt 0-1pkt 0-1pkt 4-6 pkt praca zaliczona 0-3 pkt praca niezaliczona
TK44-TK62	Bezpośrednia ocena realizacji procedur pielęgniarских. Ocena planu i sprawozdania z opieki pielęgniarskiej.	DU1, DU2, DU3, DU8, DU12, DU15, DU6, DU7, DU9, DU10, DU11, DU18, DU16, DU17, DU21, DU22, DU23, DU24, DU25
TK66-TK72	Obserwacja uczestnicząca.	DU1, DU2, DU3, DU8, DU12, DU15, DU6, DU7, DU9, DU10, DU11, DU18, DU16, DU17, DU21, DU22, DU23, DU24, DU25
TK73	Ocena prac pisemnej. Ujęcie tematu. Aktualność treści, edycja.	DW9, DW1, DW12, DW7, DW3, DW33
	KRYTERIA OCENY TESTU powyżej 91% poprawnych odpowiedzi	bardzo dobry (5,0) dobry plus (4,5)

	81-90% poprawnych odpowiedzi 71-80% poprawnych odpowiedzi 66-70% poprawnych odpowiedzi 60-65% poprawnych odpowiedzi poniżej 60% poprawnych odpowiedzi	dobry (4,0) dostateczny plus (3,5) dostateczny (3,0) niedostateczny (2,0)
Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe		
Literatura podstawowa: 1. Marchewka A., Dąbrowski Z., Żołądź J.A.: Fizjologia starzenia się. Profilaktyka i rehabilitacja. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012 2. Krause K. Hager: Geriatria. Edra Urban&Partner, Wrocław 2018 3. Cybulski M., Krajewska-Kułak E.: Wielkie Zespoły Geriatryczne. Edra Urban&Partner, Wrocław 2021 4. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D.: Geriatria i Pielęgniarstwo Geriatryczne. Wyd.2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020 5. Muszalik M.: Problemy Pielęgniarstwa Geriatrycznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020 6. Borowicz A. M., Forycka M., Wieczorowska-Tobis K.: Rehabilitacja osób z zaburzeniami funkcji poznawczych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021 7. Strugała M., Talarska D. (red.): Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013 8. Bazaliński D., Kózka, M.: Odleżyny w praktyce klinicznej. Zapobieganie i leczenie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021 Literatura uzupełniająca: 9. Religa D., Derejczyk J.: Drogowskazy w Geriatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021 10. Grodzicki T., Gryglewska B.: Geriatria w przypadkach klinicznych. Via Medica, Gdańsk 2015 11. Szostak-Węgierek D.(red.): Żywnienie osób starszych. Rekomendacje Sekcji Dietetyki Medycznej POLSPEN. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020 12. Johnston B., Losman E., MacLulich A. Murdoch I., Turpin S.: Stany nagłe Geriatria. Medical Tribune Polska. Warszawa 2018. 13. Waszkiewicz N., Cybulski M., Krajewska-Kułak E., Kędziora-Kornatowska K.: Psychogeriatria. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021 14. GrodzickiT., Kenig J.: Problemy okołoperacyjne u osób w wieku podeszłym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2018 15. Felbecker A., Limmroth V., Tettenborn B.: Choroby otępienne. Edra Urban&Partner, Wrocław 2020 16. Janus E., Bac A., Kulis A., Smrokowska-Reichmann A.: Terapia zajęciowa w Geriatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021 Dokumenty: 1. Standardy postępowania w opiece geriatrycznej Stanowisko Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego opracowane przez ekspertów Zespołu ds. Gerontologii przy Ministrze Zdrowia. Gerontologia Polska 2013, tom 21, nr 2		

Punkty ECTS (1 pkt-25-30 godz. pracy studenta)	
Godziny kontaktowe	130 godz.
Samokształcenie	30 godz.
Praktyki zawodowe	80 godz.
Razem	240 godz. = 8 ECTS

Przykładowe pytania sprawdzające:

1. Całościowa Ocena Geriatryczna

- a) to wielowymiarowy, zintegrowany proces diagnostyczny
- b) służy ocenie problemów zdrowotnych i funkcjonalnych oraz określeniu deficytów a następnie priorytetów działań interdyscyplinarnych
- c) to metoda postępowania wobec osób w wieku 60 lat i więcej, mająca zastosowanie w dziedzinie geriatry i zdrowia publicznego
- d) wszystkie powyższe stwierdzenia są prawdziwe

2. Objawy zapalenia płuc u osoby w starszym wieku:

- a) mogą mieć nietypową symptomatologię i manifestować się osłabieniem, hipotermią i
- a) mogą przede wszystkim manifestować się klinicznie majaczeniem
- b) mogą być atypowe, trudne do uchwycenia i rozpoznania
- c) to najczęściej kaszel, gorączka, duszność, ból w klatce piersiowej

3. Wskaż zdanie nieprawdziwe. Osteoporoza to choroba:

- a) systemowa, związana z obniżoną masą kostną i zmianami w mikroarchitekturze kości
- b) choroba, w której przebiegu dochodzi do obniżenia wytrzymałości kości i zwiększenia ryzyka złamań
- c) nasilająca się podczas długotrwałego leżenia, w przebiegu którego ulega przyśpieszeniu resorpcja kości i zwolnienie kościotworzenia
- d) choroba, w której przy zastosowaniu współczynnika FRAX ryzyko złamania jest największe przy uzyskaniu 5 punktów